

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Nota Kamerbrieven maatregel belastingrente en arrest
Hoge Raad

Datum
14 december 2022

Notanummer
2022-0000309002

Bijlagen
1. Kamerbrief Eerste Kamer
2. Kamerbrief Tweede Kamer
3. Beslisnota

Aanleiding

Recent bent u geïnformeerd over de samenloop van de maatwerkbepaling voor de belastingrente (die onderdeel uitmaakt van het wetsvoorstel Fiscale verzamelwet 2023) en het arrest van de Hoge Raad van 18 november 2022. In deze nota bent u akkoord gegaan met het eerder in werking treden van de maatregel maatwerk voor de loonbelasting en de omzetbelasting. In de bijgevoegde Kamerbrieven deelt u dit voornemen mede aan de Eerste en Tweede Kamer. Deze brief heeft u tijdens de plenaire behandeling (13 december 2022) van het pakket Belastingplan 2023 aan de Eerste Kamer toegezegd.

Beslispunten

- Graag uw akkoord voor de bijgevoegde Kamerbrieven voor de Eerste en Tweede Kamer. Bij akkoord verzoeken we u deze Kamerbrieven te ondertekenen.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- In de Kamerbrief stellen we de Eerste Kamer en de Tweede Kamer op de hoogte van de samenloop van het arrest van de Hoge Raad van 18 november 2022 met de maatwerkbepaling voor de belastingrente die onderdeel uitmaakt van het wetsvoorstel Fiscale verzamelwet 2023.
- In het wetsvoorstel is geregeld dat de maatwerkbepaling voor de loonbelasting en de omzetbelasting later in werking zou treden. Met deze brieven wordt uw voornemen aangekondigd om de maatwerkbepaling voor de loonbelasting en omzetbelasting zo spoedig mogelijk in werking te laten treden.
- Om de eerdere inwerkingtreding uitvoeringstechnisch mogelijk te maken, is het nodig om nadere regels te stellen. Naar de precieze inhoud hiervan wordt nog onderzoek gedaan. Hierbij wordt gekeken naar voorwaarden waaraan een verzoek moet voldoen om in aanmerking te komen voor de vermindering en een doelmatigheidsgrens. Het wetsvoorstel biedt de mogelijkheid om deze nadere regels bij ministeriële regeling vast te stellen. Het voornemen om deze regels te stellen wordt in de brief aangekondigd.

14.12.22
A. K. H. de
A. K. H. de

Toelichting

n.v.t.

Communicatie

Uw woordvoerder is betrokken bij verzending van de brief en beantwoordt vragen van journalisten.

Politiek/bestuurlijke context

Tijdens de plenaire behandeling van het pakket Belastingplan 2023 in de Eerste Kamer heeft u toegezegd deze brief deze week te versturen. Het wetsvoorstel Fiscale verzamelwet 2023 maakt deel van uit van het pakket Belastingplan.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESLISSING EN BESPREKING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directoraat-Generaal
Belastingdienst
Concerndirectie Fiscale
en Juridische Zaken

nota

Arrest in belastingrentenzaak na conclusie Wattel

Persoonsgegevens

Aanleiding

In de nota van 18 november jl. hebben wij u geïnformeerd over de inhoud van het belastingrentearrest dat die dag door de Hoge Raad is gewezen. In deze nota wordt ingegaan op de uitvoerings- en budgettaire gevolgen van het arrest, voor zover op dit moment bekend. Bijgevoegd vindt u hier een schematische weergave van. In een bijlage bij deze nota vindt u ook een tijdslijn met daarin de ontwikkelingen in de belastingrenteregeling sinds de inwerkingtreding daarvan.

Datum

7 december

Notanummer

2022-0000299234

Bijlagen

- Nota 18 november 2022
- Schematische weergave
- Tijdslijn

Beslisputen

1. Gaat u akkoord met het voor de IB en mogelijk VPB op één moment (in 2023) op initiatief van de Belastingdienst corrigeren van de rentebeschikkingen over belastingjaren tot en met 2021, die zijn afgegeven na 18 november 2022 of die nog niet onherroepelijk vaststaan en voor rentematiging in aanmerking komen?
2. Gaat u akkoord met het voor de LH en OB toepassen van rentematiging op verzoek?
3. Gaat u akkoord met het voor de LH en OB stellen van voorwaarden aan het verzoek om rentematiging?

08.12.22

Alkonda

Molle

Na uw akkoord kunnen wij deze maatregelen in gang zetten/nader uitwerken. Graag bespreken wij na het reces de gevolgen van het arrest en de gewenste vervolgacties verder met u.

Kernpunten

- Uit het arrest volgt dat geen belastingrente in rekening kan worden gebracht voor de periode dat een belastingplichtige de verschuldigde belasting betaald heeft. Daarmee strekt het arrest zich niet alleen uit over de vennootschapsbelasting, maar over alle belastingmiddelen.
- Het arrest heeft tot gevolg dat de op 18 november 2022 nog niet onherroepelijk vaststaande en na die datum af te geven belastingrentebesikkingen waarbij de verschuldigde belasting is betaald gedurende een periode waarover belastingrente in rekening is gebracht, in aanmerking komen voor een rentematiging.
- Het nieuwe artikel 30ia AWR (opgenomen in de FVW 2023) sluit vanaf de beoogde inwerkingtredingsdatum (1 januari 2023) voor alle middelen, behalve voor de OB en LH, in principe bij deze benadering aan.

- Gelet op de uitvoerbaarheid heeft het voor de IB (en mogelijk de VPB) de voorkeur rentebeslikkingen voor belastingjaren tot en met 2021, die voor matiging in aanmerking komen en die vanaf 18 november jl. zijn en worden afgegeven of die nog niet onherroepelijk vaststaan, op één moment (in 2023) op initiatief van de Belastingdienst, te corrigeren. Dat is niet in lijn met het arrest en betekent dat voor deze periode onjuiste rentebeslikkingen zullen worden afgegeven. Beslikkingen die zien op het belastingjaar 2022 en later zullen automatisch met inachtneming van het arrest worden afgegeven.
- Hierover zullen belastingplichtigen worden geïnformeerd, bijvoorbeeld via de website van de Belastingdienst.
- Gelet op de uitvoerbaarheid is het voor de OB en LH noodzakelijk de rentematiging alleen op verzoek toe te passen. Dat heeft tot gevolg dat voor deze middelen vanaf 18 november 2022 rentebeslikkingen die voor deze rentematiging in aanmerking komen, niet met de inachtneming van die matiging zullen worden afgegeven. Deze beslikkingen zullen alleen vanwege de complexiteit in de uitvoering op verzoek kunnen worden verminderd, alhoewel dit ongemakkelijk voelt richting burgers en bedrijven.
- De werkwijze dat voor de OB en LH rentematiging alleen op verzoek plaatsvindt, is om uitvoeringsredenen ook al aanvaard in het wetsvoorstel. In de memorie van toelichting is aangegeven dat vermindering van belastingrente vanwege uitvoeringsredenen veelal op verzoek zal moeten plaatsvinden, waarbij is ingegaan op het doenvermogen van burgers en communicatie hierover. De Raad van State is in haar advies niet ingegaan op deze werkwijze. Ook de Tweede Kamer heeft dit geaccepteerd.
- Het wetsvoorstel ging uit van latere inwerkingtreding van artikel 30ia AWR voor de OB en LH. Nu het arrest is gewezen, is dat niet meer mogelijk.
- Vanwege de complexiteit van het heffingssysteem van de LH en OB is het met het oog op de uitvoerbaarheid nu noodzakelijk dat er voorwaarden worden gesteld aan het verzoek, zoals bijvoorbeeld bewijsstukken en/of een berekening. De mogelijkheid om deze eisen te stellen biedt het nieuwe artikel 30ia AWR. Het stellen van deze voorwaarden zal echter het doenvermogen van verzoekers raken. Bij de OB en LH zijn dit veelal bedrijven. Hoe de voorwaarden eruit kunnen zien en per wanneer die voorwaarden geïmplementeerd kunnen worden moet nog worden onderzocht.
- Dat rentematiging voor de OB en LH alleen op verzoek en onder bepaalde voorwaarden plaatsvindt zal bij belastingplichtigen onder de aandacht worden gebracht, bijvoorbeeld door berichtgeving op de website.
- Voor de OB en LH wordt verder gezocht naar IV oplossingen om in af te geven rentebeslikkingen rekening te houden met een eventuele rentematiging.
- De (uitvoerings en budgettaire) gevolgen van het arrest zijn voor met name de OB en LH nog niet volledig in beeld. Wat een genomen besluit betekent voor capaciteitsbeslag, (her)prioritering van eerder gemaakte keuzes (zoals portfolio en capaciteit binnen de IV ketens) moet nader worden uitgewerkt.
- Voor de VPB bedragen de correctiekosten maximaal € 2,1 mln op basis van de mediaan van € 700 per beslikking waarbij gerekend is met het totale bedrag aan rente. Voor IB/ZVW is dit maximaal € 0,5 mln. De correctiekosten van de OB en LH zal nog inzichtelijk worden gemaakt. Volgens de begrotingsregels is het uitgangspunt dat de herstel- en uitvoeringskosten worden gedekt binnen artikel 1 van de Financien begroting. Dit kan eventueel worden gezien bij VJN 2023.

Toelichting

Gevolgen en cijfers VPB

- Vanaf 1 januari 2023 zijn de gevolgen van het arrest voor de VPB voorzien door de beoogde inwerkingtreding van artikel 30ia AWR.
- Dat betekent dat het arrest voor de VPB alleen (onvoorziene) gevolgen heeft voor de op 18 november jl. nog niet onherroepelijk vaststaande rentebeslikkingen. Dat zijn er naar schatting 750 tot 1.500. Daarnaast worden er tot 31 december 2022 nog ongeveer eenzelfde aantal beslikkingen verwacht die onder het arrest kunnen vallen. Dus in totaal zou het gaan om 1.500 tot 3.000 beslikkingen.
- Er wordt nog in kaart gebracht om welke bedragen aan te corrigeren rente het gaat en welke uitvoeringslast deze correctie precies met zich meebrengt.
- Eventuele correcties zullen handmatig moeten plaatsvinden. Dit proces wordt ondersteund door een rekenhulp applicatie, VeRa, waarvoor ruimte in het portfolio vrijgemaakt moet worden. Deze ruimte is momenteel zeer schaars.
- Op dit moment wordt nog onderzocht hoe in het middelsysteem een signalering kan worden ingebouwd om de betreffende aanslagen te signaleren. Mocht dit niet op tijd lukken, dan kan een wekelijkse controle op uitgaande beslikkingen plaatsvinden. Niettemin is het mogelijk dat gedurende een korte tijd nog foutieve beslikkingen opgelegd worden.

Gevolgen en cijfers IB

- Vanaf 1 januari 2023 zijn de gevolgen van het arrest voor de IB voorzien door de beoogde inwerkingtreding van artikel 30ia AWR. Aanslagen die zien op belastingjaren vanaf 2022 worden al opgelegd conform uitspraak. Correctie is alleen nodig voor belastingjaren 2016 t/m 2021.
- Dat betekent dat het arrest voor de IB vooral (onvoorziene) gevolgen heeft voor de op 18 november jl. nog niet onherroepelijk vaststaande rentebeslikkingen. Op 24 november 2022 bedroeg dat aantal ongeveer 2.300. Als wordt gewacht met correctie tot de systemen zijn aangepast, kan dit aantal oplopen tot 12.500. Deze zullen dan retroactief gecorrigeerd moeten worden.
- De mogelijke correctie als gevolg van dit arrest is naar inschatting gemiddeld € 45 voor de IB en € 9 ZVW per beslikking. Dat zou betekenen dat het budgettaire beslag van het arrest voor deze middelen uitkomt op ongeveer € 500.000.
- Vanuit uitvoeringsperspectief heeft het de voorkeur om de rentebeslikkingen over belastingjaren tot en met 2021 die zijn afgegeven na 18 november 2022 of nog niet onherroepelijk vaststaan en die voor rentematiging in aanmerking komen, op één moment (in 2023) op initiatief van de Belastingdienst te corrigeren. Dat betekent dat er voor deze periode rentebeslikkingen zullen worden afgegeven die niet in lijn zijn met het belastingrentearrest. Uiteraard zal deze optie gepaard gaan met heldere externe (en ook interne) communicatie.
- Er wordt nog in kaart gebracht welke uitvoeringslast deze correctie met zich meebrengt. Exacte datum van correctie kan nog niet worden geboden. Dit is afhankelijk van de ruimte in prioritering in het IV-portfolio.

Gevolgen en cijfers OB

- Omdat het niet mogelijk is dit in de huidige systemen te automatiseren en gegevens niet volledig in de systemen voorhanden zijn, zijn er nog geen

mogelijkheden geweest artikel 30ia AWR te implementeren voor de OB. Op grond van het derde lid artikel 30ia AWR is het artikel daarom nog niet van toepassing op de OB. Gelet op het arrest zou dit derde lid kunnen vervallen. Dat kan bij koninklijk besluit.

- In de systemen zijn voor de OB over de periode 2017 – 2021 ruim 61.000 unieke aanslagen met belastingrente gevonden die vooraf zijn gegaan door 76.769 teruggaven/verminderingen. Van 2.909 van deze aanslagen was de bezwaartermijn nog niet verstreken. Gevallen waarvan de bezwaar- of beroepstermijn is verstreken, maar waar nog wel een bezwaar of beroep lopen zijn niet in beeld. Het zicht ontbreekt nog wat dit betekent voor het totaal aantal, dat zou aanzienlijk kunnen toenemen.
- Er wordt nog in kaart gebracht om welke bedragen aan te corrigeren rente het gaat en welke uitvoeringslast deze correctie met zich meebrengt.
- De opvolging van het arrest kan niet geregeld worden in het primaire systeem van de omzetbelasting. Toepassing van het arrest moet handmatig worden uitgevoerd door technische medewerkers en vraagt zowel innings- als heffingsgegevens, waarbij sprake is van functiescheiding.
- Daarnaast leidt handmatige toepassing tot een onbetrouwbare uitkomst. Bijvoorbeeld: handmatige aanslagen/correcties zijn niet in beeld te brengen. Naheffingen over meerdere jaren kunnen in 1 aanslag zijn vervat. Inningcodes sluiten niet altijd aan bij heffingscodes.
- Ook spelen hier capaciteitsproblemen. Deze capaciteit is op dit moment niet beschikbaar, andere werkzaamheden moeten dan worden geherprioriteerd. Verdergaande IV-ondersteuning (ook bij grondslagvaststelling) zal nodig zijn om dit proces uitvoerbaar te maken en is o.a. gezien het ontbreken van gegevens niet goed uitvoerbaar.
- Voor de OB is het daarom noodzakelijk niet meer te bieden dan rentebeslikkingen die daar vanaf 18 november 2022 voor in aanmerking komen, op verzoek te matigen. Dit sluit aan bij de opmerkingen hierover in de MvT bij artikel 30ia AWR. Dat heeft tot gevolg dat vanaf 18 november 2022 op dit punt onjuiste rentebeslikkingen zullen worden afgegeven, die op verzoek kunnen worden verminderd. Naast dat de capaciteit nu niet beschikbaar is, leidt handmatige toepassing tot een onbetrouwbare uitkomst, dat risico moet (politiek) aanvaard worden.

Gevolgen en cijfers LH

- Omdat het niet mogelijk is dit in de huidige systemen te automatiseren en gegevens niet volledig in de systemen voorhanden zijn, zijn er nog geen mogelijkheden geweest artikel 30ia AWR te implementeren voor de LH. Op grond van het derde lid artikel 30ia AWR is het artikel daarom nog niet van toepassing op de OB. Gelet op het arrest zou dit derde lid kunnen vervallen. Dat kan bij koninklijk besluit.
- De grove inschatting is dat voor de LH minimaal 2.000 bestaande gevallen voor rentematiging in aanmerking komen en volgens de huidige inzichten kan dit aantal oplopen tot 5.000 gevallen. De impact is onder meer afhankelijk van het percentage inhoudingsplichtigen dat een verzoek indient. Dit aantal kan zo sterk oplopen omdat belastingplichtigen tot 5 jaar na afsluiting van het jaar correcties kunnen doorvoeren.
- Het merendeel van de gevallen zal naar verwachting betrekkelijk kleine bedragen betreffen, maar er zal ook een categorie uitschieters zijn (op dit moment niet in te schatten).

- Ter afhandeling is in ieder geval een IV-inspanning van 50 IV-dagen nodig om het systeem loonaangiften (HLP) aan te passen.
- De personele inzet wordt als volgt ingeschat: ongeveer tussen 30 en 70 fte (€ 3 - € 7 mln uitgaven) als voorlopige maximumpositie (uitgangspunt is dan dat 100% van de mogelijke doelgroep in bezwaar komt tegen een naheffingsaanslag naar aanleiding van correcties t.a.v. 2017-2022). Deze capaciteit is op dit moment niet beschikbaar, andere werkzaamheden moeten dan worden geherprioriteerd. Verdergaande IV-ondersteuning (ook bij grondslagvaststelling) zal nodig zijn om dit proces uitvoerbaar te maken. Voor de toekomst is dit capaciteitsbeslag tevens niet houdbaar.
- Vanwege de complexe heffingssystematiek van de LH is het niet mogelijk om op initiatief van de Belastingdienst tot correctie van de daarvoor in aanmerking komende rentebeslikkingen over te gaan. Daarom heeft het voor de LH de voorkeur om rentebeslikkingen die daar vanaf 18 november 2022 voor in aanmerking komen, alleen op verzoek te matigen. Dit sluit aan bij de opmerkingen hierover in de MvT bij artikel 30ia AWR. Dat heeft tot gevolg dat voor deze middelen vanaf 18 november 2022 op dit punt onjuiste rentebeslikkingen zullen worden afgegeven, die op verzoek kunnen worden verminderd.
- Correctie is verder alleen mogelijk op verzoek met nader te stellen eisen aan dat verzoek (denk aan het overleggen van bewijsstukken en/of een berekening). Het stellen van dergelijke eisen raakt het doenvermogen van de verzoeker. In de LH zijn de verzoekers veelal inhoudingsplichtige bedrijven.

Gevolgen en cijfers overige middelen

- Vanaf 1 januari 2023 zijn de gevolgen van het arrest voor de overige middelen voorzien door de beoogde inwerkingtreding van artikel 30ia AWR. Belastingrente kan onder andere spelen bij de Mijnbouwwet, erfbelasting en dividendbelasting. In alle gevallen wordt belastingrente handmatig opgelegd en gecorrigeerd. Uitvoering geven aan het arrest zal geen of zeer beperkte additionele werklast opleveren.

Oplossingsrichting: doelmatigheidsdrempel

- Nu de Hoge Raad principieel heeft geoordeeld dat in de omschreven gevallen geen belastingrente mag worden gerekend, is een doelmatigheidsgrens in de periode van 18 november 2022 tot de datum van inwerkingtreding van het wetsvoorstel niet aan de orde.
- Wel biedt het nieuwe artikel 30ia AWR de mogelijkheid om *vanaf 1 januari 2023* bij ministeriële regeling een doelmatigheidsgrens in te voeren. Mogelijk kan dit verlichting bieden in de uitvoering, in het bijzonder indien ervoor wordt gekozen in de LH en OB slechts te corrigeren na een verzoek. Hiervoor is wel noodzakelijk dat belastingplichtigen zelf onderzoek doen of de doelmatigheidsgrens is bereikt. Indien de Belastingdienst dit moet controleren is geen uitvoeringsverlichting bereikt.
- Aangezien veel rentebeslikkingen in de LH en OB zien op een laag rentebedrag, kan mogelijk zelfs een kleine drempel al een aanzienlijk deel van de beslikkingen eruit filteren. Risico hierbij is dat belastingplichtigen bezwaar zullen maken hetgeen de druk op de uitvoering verhoogt.

Alternatieve oplossingsrichting: verlaging rentepercentage naar 0

- Een andere oplossing zou kunnen zijn het belastingrentetarief voor de OB en LH vanaf 18 november 2022 te verlagen naar 0%.
- De totaal ontvangen belastingrente voor OB bedraagt naar verwachting jaarlijks circa € 55 mln en aan te vergoeden belastingrente € 20 mln.
- Voor de LH wordt jaarlijks voor € 14 mln aan ontvangen belastingrente geraamd en voor € 5 mln aan te vergoeden belastingrente.
- Een complicerende factor is dat het percentage van de te betalen belastingrente niet los te koppelen is van het percentage van de te vergoeden belastingrente. Belanghebbenden die rente vergoed krijgen, zouden deze vergoeding verliezen. Dit is niet rechtvaardig, en staat ook niet in verhouding tot het probleem dat wordt beoogd op te lossen.

Nog te verwachten arresten

- De conclusie van de A-G is als gemeenschappelijke bijlage bij nog een vijftal zaken verschenen; een zaak die (ook) ziet op de VPB en vier zaken die zien op het BTW-compensatiefonds.

Procesbelang van de staat

- Voor de BCF-zaken heeft de A-G geconcludeerd dat in geen van de gevallen sprake is van reeds betaalde belasting, waarover rente wordt berekend. Het onbegrip van de belastingplichtige gemeenten in die zaken vindt zijn oorzaak in de gevoelde discrepantie tussen de methodiek van de belastingrente in de spiegelbeeldige situaties van het BCF en de heffing btw. De A-G heeft in deze zaken geadviseerd de beroepen van de gemeenten te verwerpen.

Procesbelang van de staat

Politiek/bestuurlijke context

- In het nader verslag bij de Fiscale Verzamelwet heeft de fractie van het CDA gevraagd wat de impact van dit arrest is. In antwoord is hierop aangegeven dat het arrest nader bestudeerd wordt.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.